Lieta Nr.C29658512
Nr.C-3229/13

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2013.gada 5.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne,

rakstveida procesā izskatījusi civillietu AS „SEB banka" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu,

**konstatēja:**

2012.gada 24.maijā AS „SEB banka" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ (pirms uzvārda maiņas – /uzvārds/) par parāda piedziņu, norādot, ka 2007.gada 5.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/ ticis noslēgts studējošā aizdevuma līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājai ticis piešķirts aizdevums Ls 1320 apmērā, nosakot maksājumu veikšanas termiņu līdz katra mēneša 14.datumam, sākot ar 12.mēnesi pēc attiecīgās studiju programmas pabeigšanas vai 3.mēnesi pēc izslēgšanas no studējošo saraksta. Saskaņā ar minēto līgumu atbildētāja apņēmusies par ikmēneša maksājumu termiņa kavējumu maksāt prasītājai līgumsodu 0,1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās (nokavētās) summas dienā par nokavējuma laiku. Savukārt starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ ticis noslēgts galvojuma līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru /pers. B/ kā pats parādnieks uzņēmusies visas no 2007.gada 5.oktobra aizdevuma līguma izrietošās saistības. Ņemot vērā to, ka atbildētāja /pers. A/ vairāk kā sešus mēnešus nebija veikusi nevienu ikmēneša maksājumu, 2011.gada 4.aprīlī atbildētājai ticis nosūtīts paziņojums Nr.21.22.13-368 par vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma, pamatojoties uz līguma 8.3.punktu, kurā prasītāja vienlaikus pieprasījusi atbildētājai samaksāt izveidojušos parādu līdz 2011.gada 24.aprīlim. Ņemot vērā to, ka līdz prasības celšanai atbildētājas nebija veikušas parāda samaksu, un pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1591., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1759., 1765., 1934., 1943. un 1946.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt solidāri no atbildētājām parādu Ls 2362,58 apmērā, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 1320 apmērā, aizdevuma lietošanas procenti Ls 344,17 apmērā un līgumsods Ls 698,41 apmērā, kā arī samaksātos tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības saņemt 6% gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbildētājas /pers. A/ un /pers. B/ tiesai nebija iesniegušas.

Ņemot vērā to, ka neviena no pusēm nebija lūgusi izskatīt lietu tiesas sēdē, tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu rakstveida procesā.

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiālos esošās 2007.gada 5.oktobra studējošā aizdevuma līguma Nr./numurs/ kopijas (lietas 9.-12.lapa) redzams, ka AS „SEB banka" (pirms nosaukuma maiņas – AS „SEB Latvijas Unibanka") piešķīrusi /pers. A/ studējošā sociālo izdevumu segšanai aizdevumu Ls 1320 apmērā ar kredīta atmaksas gala termiņu 2018.gada 14.novembrī, veicot kredīta un procentu maksājumus saskaņā ar maksājumu grafiku.

No lietas materiālos esošajiem norēķinu konta izrakstiem (lietas 15.-38.lapa) redzams, ka laikā no 2007.gada 14.novembra līdz 2008.gada 15.septembrim AS „SEB banka" pa daļām izmaksājusi atbildētājai /pers. A/ aizdevumu par kopējo summu Ls 1320 apmērā.

Savukārt no lietas materiālos esošās 2011.gada 4.aprīļa paziņojuma Nr.21.22.13-368 kopijas un aploksnes kopijas (lietas 48.-49.lapa) redzams, ka AS „SEB banka" ar 2011.gada 4.aprīli vienpusēji atkāpās no 2007.gada 5.oktobra studējošā aizdevuma līguma Nr./numurs/, kā arī pieprasījusi ne vēlāk kā līdz 2011.gada 24.aprīlim samaksāt visu aizdevumu, procentus un līgumsodu par kopējo summu Ls 1836,36 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1828.pants paredz, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu

kreditora atgādinājumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu izpildījumam vajadzīgs, lai saistības priekšmets būtu izpildīts pilnīgi. Tādēļ kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

No prasības pieteikuma un lietas materiālos esošā 2012.gada 19.marta parāda aprēķina (lietas 39.-46.lapa) izriet, ka atbildētāja /pers. A/ nav atmaksājusi prasītājai viņai izsniegto aizdevumu Ls 1320 apmērā.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.1.punktu atbildētāja apņēmusies maksāt aizdevējai procentus par aizdevuma lietošanu, piemērojot līgumā noteiktās procentu likmes.

Izvērtējot 2012.gada 19.marta parāda aprēķinu, tiesa secina, ka no atbildētājas piedzenami aizdevuma lietošanas procenti par laiku no 2008.gada 14.novembra līdz 2011.gada 1.aprīlim, kuru kopējais apmērs ir Ls 344,17.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 7.punktu atbildētāja /pers. A/ apņēmusies par ikmēneša maksājumu termiņa kavējumu maksāt prasītājai līgumsodu 0,1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās (nokavētās) summas dienā par nokavējuma laiku.

Ņemot vērā to, ka AS „SEB banka" ar 2011.gada 4.aprīli vienpusēji izbeigusi pušu starpā noslēgto aizdevuma līgumu, tiesa atzīst, ka ir zudis tiesiskais pamats arī turpmāk pēc minētā datuma piemērot izbeigtā līguma noteikumus, aprēķinot pielīgto līgumsodu.

Šādu atziņu par līgumsoda atlīdzināšanu gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir paudis arī Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 (sk. http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/department1/2013), 2013.gada 15.marta spriedumā lietā Nr.SKC-6/2013, kā arī 2013.gada 18.marta spriedumā lietā Nr.SKC-645/2013.

Izvērtējot lietas materiālos esošo 2012.gada 19.marta parāda aprēķinu, kā arī 2011.gada 4.aprīļa paziņojumu Nr.21.22.13-368, tiesa secina, ka prasītājai ir tiesības saņemt par laiku līdz 2011.gada 4.aprīlim (tas ir, līdz aizdevuma līguma izbeigšanai) aprēķināto līgumsodu Ls 172,19 apmērā. Līdz ar to prasība daļā par līgumsoda Ls 526,22 apmērā, kas aprēķināts par laiku no 2011.gada 5.aprīļa līdz 2012.gada 19.martu (tas ir, pēc aizdevuma līguma izbeigšanas), piedziņu nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Civillikuma 1698.pants noteic, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

No lietas materiālos esošās 2007.gada 5.oktobra galvojuma līguma Nr./numurs/ kopijas (lietas 51.lapa) redzams, ka 2007.gada 5.oktobrī starp AS „SEB banka" un atbildētāju /pers. B/ (pirms uzvārda maiņas – /uzvārds/) tika noslēgts galvojuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. B/ uzņēmusies kā pats parādnieks atbildēt bankai par /pers. A/ no 2007.gada 5.oktobrī noslēgtā studējošā aizdevuma līguma Nr./numurs/ izrietošām saistībām, zaudējumiem un tiesu izdevumiem. Saskaņā ar minētā līguma 4.3.punktu /pers. B/ uzņēmās kopā ar galveno parādnieci /pers. A/ solidāras saistības pret prasītāju.

No Civillikuma 1672.panta izriet, ka solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1670.pantu par solidāru saistība ir atzīstama tad, ja no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1699.panta noteikumiem solidāra saistība galvojuma gadījumā pastāv tikai starp vairākiem galvotājiem, kas galvojuši par vienu un to pašu parādnieku un vienu un to pašu parādu.

Tādējādi tiesa secina, ka saskaņā ar Civillikumu solidāra atbildība starp galvotāju un galveno parādnieku netiek nodibināta, un līdz ar to atzīst, ka konkrētajā lietā starp atbildētājām /pers. A/ un /pers. B/ solidāra atbildība nepastāv, pat neskatoties uz to, ka iepriekš minētais galvojuma līgums paredz solidārās saistības nodibināšanu, jo noslēgtie līgumi nevar mainīt galvojuma institūta akcesoro raksturu un nodibināt solidāru saistību.

Atziņa par solidārās saistības nodibināšanu starp galveno parādnieku un galvinieku ir nostiprināta arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā (sk. piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC-161/2013).

Taču apstāklis, ka prasītāja lūgusi parādu piedzīt solidāri no atbildētājām, tiesas ieskatā, nav pamats prasības pilnīgai noraidīšanai, jo kreditors atbilstoši Civillikuma 1702.panta noteikumiem piedziņas procesā ir tiesīgs izvēlēties, vai parāds ir piedzenams no galvenā parādnieka vai arī no galvinieka.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No prasības pieteikuma un lietas materiāliem kopumā nav redzams, ka atbildētājas būtu izpildījušas savas saistības, kā arī atbildētājas nav iesniegušas pamatotus iebildumus pret prasību vai pierādījumus par parāda samaksu. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājas nav izpildījušas savas saistības pret prasītāju, kuras izriet attiecīgi no 2007.gada 5.oktobra studējošā aizdevuma līguma Nr./numurs/ un 2007.gada 5.oktobra galvojuma līguma Nr./numurs/.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājai AS „SEB banka" piedzenama saskaņā ar 2007.gada 5.oktobra studējošā aizdevuma līgumu Nr./numurs/ neatmaksātā aizdevuma summa Ls 1320 apmērā, aizdevuma lietošanas procenti par laika posmu no 2008.gada 14.novembra līdz 2011.gada 1.aprīlim Ls 344,17 apmērā un par laika posmu līdz 2011.gada 4.aprīlim aprēķinātais līgumsods Ls 172,19 apmērā, kopā Ls 1836,36. Savukārt prasība daļā par līgumsoda Ls 526,22 apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Līdz ar to no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājai piedzenami šādi tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai Ls 170,91 apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas paziņojumu piegādāšanu Ls 5,50 apmērā, kopā piedzenot Ls 176,41.

Vienlaikus tiesa nosaka, ka piedziņas neiespējamības gadījumā vai arī, ja no /pers. A/ piedzītās summas nesedz parādu pilnībā, no /pers. B/ par labu AS „SEB banka" piedzenama naudas summa, kāda nepieciešama AS „SEB banka" prasījuma pret /pers. A/ pilnīgai apmierināšanai.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda (Ls 1320).

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 204.$^{1}$ pantu, 250.$^{25}$ panta pirmo daļu, 250.$^{27}$ panta otro un astoto daļu, tiesa

**nosprieda:**

maza apmēra prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, norēķinu konts Nr.LV79UNLA0091000904403, neatmaksāto aizdevuma summu Ls 1320 apmērā, aizdevuma lietošanas procentus par laika posmu no 2008.gada 14.novembra līdz 2011.gada 1.aprīlim Ls 344,17 apmērā, par laika posmu līdz 2011.gada 4.aprīlim aprēķināto līgumsodu Ls 172,19 apmērā un samaksātos tiesas izdevumus Ls 176,41, kopā piedzenot Ls 2012,77 (divi tūkstoši divpadsmit lati un 77 santīmi).

Piedziņas neiespējamības gadījumā vai arī, ja no /pers. A/, personas kods /personas kods/, piedzītās summas nesedz parādu pilnībā, piedzīt no /pers. B/ (pirms uzvārda maiņas – /uzvārds/), personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, norēķinu konts Nr.LV79UNLA0091000904403, naudas summu, kāda nepieciešama AS „SEB banka" prasījuma pret /pers. A/ par Ls 2012,77 (divi tūkstoši divpadsmit lati un 77 santīmi) samaksu pilnīgai apmierināšanai.

Prasību daļā par līgumsoda Ls 526,22 apmērā piedziņu, kā arī par parāda solidāru piedziņu vienlaikus no /pers. A/ un /pers. B/ noraidīt.

Noteikt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesības saņemt 6% (sešus procentus) gadā no piespriestā nesamaksātā pamatparāda (Ls 1320) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma noraksta pieejamības dienas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Sprieduma noraksts pieejams tiesas kancelejā no 2013.gada 6.septembra.

Tiesnese L.Mikulāne